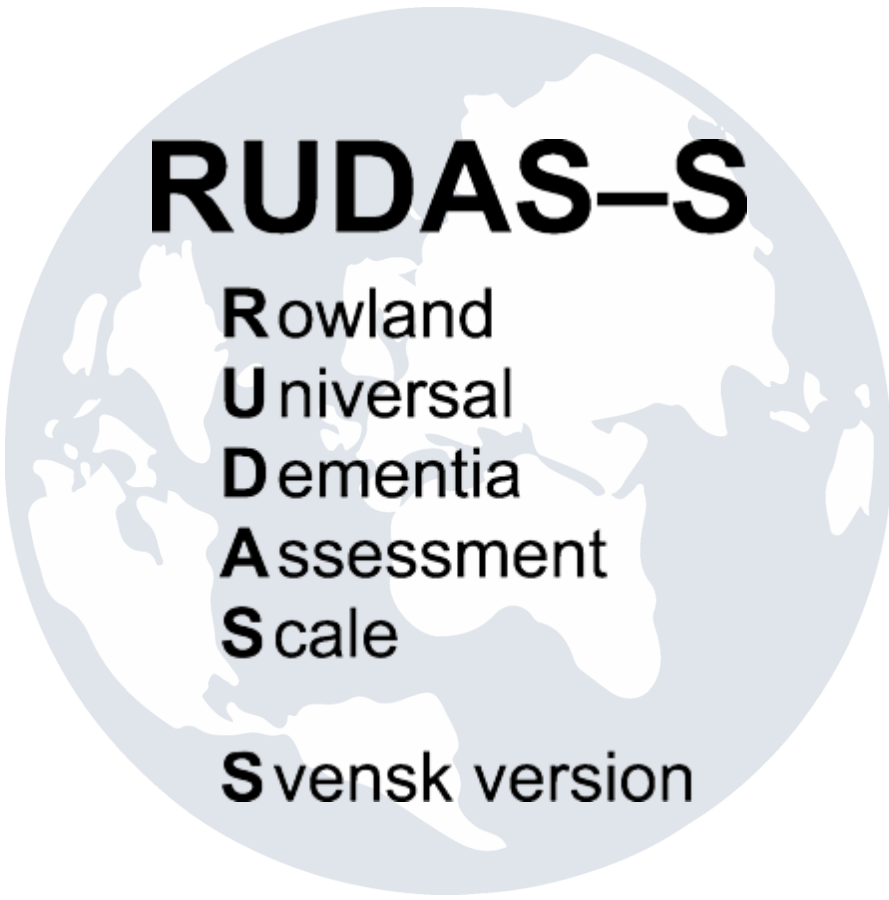

RUDAS-S

Rowland
Universal
Dementia
Assessment
Scale

Svensk version

Ett mångkulturellt kognitivt bedömningsinstrument

En guide för administrering, bedömning och poängsättning – och till svenska förhållanden anpassad översättning av originalet RUDAS manual

Svensk version utarbetad av Frölich, K. & Torkpoor, R.

SKÅNES UNIVERSITETSSJUKVÅRD
VE Minnessjukdomar
Kognition och migration

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Introduktion	3
Bedömningskontext – generella riktlinjer	4
Språk/kulturell kontext	5
Flerspråkiga testadministratörer	6
Uppgift 1 – Minne – inläarning	7
Instruktioner	8
Uppgift 2 – Kroppsorientering	9
Instruktioner	10
Poängsättning	10
Uppgift 3 – Praxis	11
Instruktioner	12
Poängsättning	13
Uppgift 4 – Visuokonstruktion – kubritning	14
Instruktioner	15
Poängsättning	15
Uppgift 5 – Omdöme	16
Instruktioner	17
Poängsättning	18
Uppgift 1 – Minne – återgivning	20
Instruktioner	21
Poängsättning	21
Uppgift 6 – Språk	22
Instruktioner	23
Poängsättning	23
Sammanställning av poäng	24

Introduktion

Rowland Universal Dementia Assessment Scale (RUDAS)¹- en multikulturell kognitiv bedömningsskala - är ett kort kognitivt screeninginstrument, designat för att minimera effekterna av kulturell inlärning och språkliga skillnader vid bedömning av kognitiv förmåga.

RUDAS – S är den svenska översättningen av originalversionen RUDAS. Översättningen av RUDAS utfördes i enlighet med ISPOR² och granskades av en referensgrupp. I referensgruppen ingick: Londos, E., överläkare, professor, Nägga, K., överläkare, docent, Mauritzson, J., leg. psykolog, Pissioti, A., leg. psykolog, Carsten, G., leg. sjuksköterska.

Översättningen av RUDAS med tillhörande manual är utarbetad av Frölich K., överläkare & Torkpoor R., vårdutvecklare och är gjord vid Migrationsskolan, Kunskapscentrum demenssjukdomar, Vårdenhet minnessjukdomar, Skånes Universitetssjukvård.

När RUDAS-S ska användas vid testning är det viktigt att testpersonen uppmuntras att kommunicera på det språk som personen är bäst på och mest bekväm med.

Testledaren ska läsa manualens instruktioner noggrant innan de använder sig av RUDAS-S.

¹Storey J, Rowland J, Basic D, Conforti D & Dickson H [2004] *International Psychogeriatrics*, 16(1) 13-31.

² Wild D., Grove A., Martin M., Eremenco S., McElroye S., Verjee-Lorenz A., Ericson P. Principles of Good Practice for the Translation and Cultural Adaptation Process for Patient-Reported Outcome (PRO) Measures: Report of the ISPOR Task Force for Translation and Cultural Adaptation. *Value in health* 2005; 8: 94-104.

Rowland Universal Dementia Assessment Scale, RUDAS		
Kognitiv domän	Fråga	Poäng
Minne Inläarning	Att komma ihåg fyra inköpsvaror	0
Visuospatial orientering	Peka på olika delar av kroppen - orientering vänster/höger	5
Praxis	Alternera rörelserna knuten näve och öppen handflata mellan händerna	2
Visuokonstruktion	Kopiera en kub	3
Omdöme	Vidtar säkerhetsåtgärder när man går över en väg	4
Minne-återgivning	Återge de fyra varorna från tidigare	8
Språk	Att inom en minut ange namn på olika djur	8
		Totalpoäng / 30

Bedömningskontext – Generella riktlinjer

Oro inför testning

Se till att testpersonen är så lugn och avspänd som möjligt, eftersom oro kan påverka personens kognitiva prestationsförmåga.

Hörsel

Utför RUDAS på en tyst och lugn plats och säkerställ att testpersonen kan höra tydligt. Det är redan från början av bedömningen viktigt att identifiera om testpersonen har nedsatt hörsel. Testledaren ska i sådana fall anpassa sig genom att tala långsamt och tydligt, samt uppmuntra testpersonen att använda hörhjälpmedel. Tala inte för högt då detta kan resultera i ljudförvrängning.

Syn

Se till att testpersonen använder läsglasögon om det är behövt och att det är tillräckligt ljus i rummet.

Placering

Sitt mitt emot testpersonen. Detta är viktigt för såväl kommunikationen som för bedömningen av vissa uppgifter i RUDAS. Sitt inte bakom ett skrivbord, då det kan försvåra att ge instruktioner under vissa uppgifter. Ett i övrigt tomt testbord rekommenderas för de uppgifter där penna och papper används.

Testinstruktioner

I RUDAS är den instruktion som ges till testpersonen fetmarkerad. Instruktionen ska tolkas en mening åt gången.

Dokumentering

Det är viktigt att dokumentera testpersonens fullständiga svar vid varje uppgift.

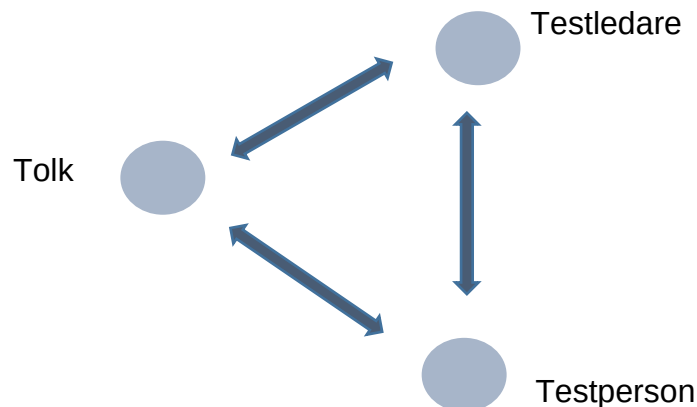
Fysiska funktionshinder

För testpersoner som har fysiska funktionshinder (t.ex. syn-, hörselnedsättning, hemipares, amputation, stroke, afasi) som kan påverka deras förmåga att prestera i vissa uppgifter i RUDAS, är det viktigt att fullfölja testet så gott som det är möjligt, men att tolka en totalpoäng under 23 med försiktighet.

Språk/Kulturell kontext

Att använda professionell tolk

1. Tolk ska användas i alla situationer där testpersonen föredrar ett språk som inte talas flytande av testledaren.
2. Se till och säkerställ att tolken talar det språk inklusive den dialekt som testpersonen är bekväm med.
3. Det är viktigt att förklara för testpersonen att tolken är ett hjälpmedel och att det är du som ställer frågorna. Detta kan underlätta och minska förvirring under bedömningen.
4. Det är att föredra att tolken, testledaren och testpersonen sitter triangulärt mitt emot varandra. Detta för att förstärka tolkens neutralitet och för att underlätta kommunikationen i praktiken.

5. Det är viktigt att informera tolken om följande innan bedömningen startar:
 - Tolken ska vara medveten om vad besöket handlar om, det vill säga att detta är en kognitiv bedömning.
 - Påminn tolken om att det är viktigt med samstämmig och noggrann översättning. Förklara att dina instruktioner och testpersonens svar ska bli översatta så exakt som möjligt.
 - Be tolken att notera alla händelser där testpersonens prestation kan ha påverkats av subtila eller oavsiktliga förändringar i testinstruktionen beroende på språkliga eller kulturella faktorer.
 - Informera tolken att det kan bli nödvändigt att tolken stannar kvar efter testningen och förtydligar eventuella oklarheter vad gäller språket till exempel: patienten pratade osammanhängande eller hade svårigheter med att hitta ord, något som kan påverka bedömningen.

Flerspråkiga testledare

Om du som testledare är flerspråkig, är det viktigt att beakta samma frågor som gäller vid användande av professionella tolkar, liksom följande:

- Du behöver vara noggrann när du översätter frågorna i RUDAS, då det kan vara svårt att läsa på ett språk och tala ett annat.
- Det är viktigt att du översätter frågorna i RUDAS exakt. Var medveten om olikheter mellan formellt och informellt språkbruk vid översättning av instruktioner och dokumentering av testpersonens svar.

UPPGIFT 1 – MINNE

Minne - (inlärnin9 av inköpslista)

1. "Jag vill att du tänker dig att vi ska gå och handla. Vi har en lista med varor. Jag skulle vilja du kommer ihåg följande varor som vi behöver handla i affären. När vi sedan kommer till affären om cirka 5 minuter, så kommer jag att fråga dig vad det var som vi skulle köpa. Du ska nu hjälpa mig att komma ihåg listan".

Te
Matolja
Ägg
Tvål

"Var snäll att upprepa den här listan". Be personen att upprepa listan 3 gånger. Om personen inte upprepar alla fyra orden, repetera listan tills personen har lärt sig orden. Repetera listan högst 5 gånger.

Instruktioner

- Det är viktigt att ge tillräckligt många inlärningsstillfällen, så att testpersonen kan registrera och komma ihåg listan så gott som de kan (maximalt 5 inlärningsstillfällen).
- Be testpersonen att upprepa listan minst 3 gånger för dig tills personen kan repetera den korrekt, eller så gott som personen kan.
- Använd ett realistiskt scenario och gärna lite humor, om det passar situationen, för att bygga förtroende och för att göra situationen mindre konfronterande, t.ex. "VI går till butiken, jag litar på att DU kommer ihåg listan ÅT MIG, så glöm inte. När VI kommer till butiken"...
- För att underlätta inläring av listan och för att göra det så konkret som möjligt använd dina fingrar när du läser upp inköpslistan, t.ex. tumme=te, pekfinger=matolja osv.

Poängsättning

Detta är inlärningsmomentet av minnesuppgiften. Det finns inga poäng för denna del av uppgiften, men minnesåtergivningen som kommer senare i testet kan ge maximalt 8 poäng.

UPPGIFT 2 – KROPPSORIENTERING

Kroppssorientering

2. "Jag kommer be dig att visa mig olika delar av kroppen" (Korrekt=1, Inkorrekt= 0).

När testpersonen har svarat rätt på 5 delar av den här uppgiften, fortsätt inte vidare, eftersom den maximala poängen är 5.

(1) Visa mig din högra fot	1
(2) Visa mig din vänstra hand	1
(3) Med din högra hand, rör din vänstra axel	1
(4) Med din vänstra hand, rör ditt högra öra	1
(5) Vilket är mitt vänstra knä (visa/peka på)	1
(6) Vilken är min högra armbåge (visa/peka på)	1
(7) Med din högra hand, visa/peka på mitt vänstra öga	1
(8) Men din vänstra hand, visa/peka på min vänstra fot	1

.../5

Instruktioner

- Det är viktigt att du sitter mitt emot testpersonen (för att lättare uppmärksamma svårigheter med uppgiften). Tala om för patienten att "inför nästa uppgift behöver jag sitta mitt emot dig", innan du förflyttar dig.
- Du behöver inte förklara uppgiften ingående innan ni startar med uppgiften, säg "jag kommer att be dig att visa mig olika delar av kroppen", uppgiften kommer att förklara sig själv under tiden ni gör den.
- Tolken behöver skriva ner instruktionen medan du säger den, alternativ se texten i testet för att tolka så rätt som möjligt.

Poängsättning

- Fastän det finns 8 delar i uppgiften, är den maximala poängen 5. När testpersonen har gett 5 korrekta svar behöver man inte fortsätta.
- Var uppmärksam vid poängsättningen. Kom ihåg att du sitter mitt emot testpersonen när du bedömer höger/vänster. Det är lätt att göra misstag, koncentrera dig så att du bedömer testpersonen riktigt.
- Det finns inga halva poäng. Testpersonen måste utföra varje del helt korrekt för att få ett poäng. Om testpersonen är ombedd att "med din högra hand, visa/peka på mitt vänstra öga" och de använder sig av sin vänstra hand för att peka på ditt vänstra öga, markera det som inkorrekt.

UPPGIFT 3 – PRAXIS

Knuten hand/handflata

3. **"Jag kommer att visa dig en rörelse/övning med mina händer. Jag vill att du tittar hur jag gör"**. (Lägg ena handen knuten med tummen uppåt och den andra med handflatan nedåt, på bordet eller på ditt knä. Alternera samtidigt rörelserna mellan händerna). **"Gör nu likadant som jag gör, tillsammans med mig"** (visa i sansad gångtakt). Inläringen ska repeteras tills testpersonen har lärt sig uppgiften. Tänk på att också fortsätta visa rörelsen medan tolken tolkar följande mening: **"Nu vill jag att du fortsätter själv med de här rörelserna i den här takten, tills jag ber dig sluta"**. Testledaren slutar då visa rörelsen. Testpersonen fortsätter på egen hand med att försöka utföra rörelserna i ungefär 10 sekunder, eller 5-6 sekvenser.

Poäng

Korrekt	= 2 p	(Väldigt få om några alls fel; rättar sig själv, blir successivt bättre, upprätthåller rörelserna väl, endast väldigt obetydlig brist på synkronisering mellan händerna).
Delvis korrekt	= 1 p	(Märkbara fel med vissa försök till självkorrigering; vissa försök att upprätthålla rörelserna; bristande synkronisering).
Inkorrekt	= 0 p	(Kan inte utföra uppgiften; inget upprätthållande av rörelserna; inga försök alls).

.../2

Instruktioner

- Det är viktigt att sitta mitt emot testpersonen (för att lättare uppmärksamma svårigheter med uppgiften).
- När du lär ut uppgiften, använd dig av följande steg:

- Steg 1.** Jag vill att du lägger händerna på dina knän på detta sätt (lägg båda dina händer med handflatan nedåt på dina knän, om det inte finns någon bordsyta).
- Steg 2.** Titta nu noggrant medan jag gör detta (knyt ena handen i en vertikal position och låt den andra handen ligga kvar med handflatan nedåt). Jag vill att du gör likadant.
- Steg 3.** Titta på mig igen när jag gör så här (alternera handrörelserna simultant, ena handen knuten och den andra med handflatan nedåt). Fortsätt att alternera rörelserna ca 5-6 gånger.
- Steg 4.** Be testpersonen att kopiera exakt dina rörelser. Om testpersonen inte förstår instruktionen eller inte har lärt sig uppgiften, repetera steg 1-3.
- Steg 5.** När testpersonen har lärt sig uppgiften (dvs. förstår så bra de har förmåga till, även om de inte klarar uppgiften till hundra procent), be dem att repetera övningen i samma tempo som du demonstrerade tills att du ber dem sluta (demonstrera övningen i sansad gångtakt och tänk på att fortsätta demonstrera rörelserna tills tolken har tolkat klart). Du ska inte bedöma testpersonen medan personen kopierar dig. Testpersonen måste kunna utföra uppgiften självständigt.

Poängsättning

Denna uppgift ger maximalt 2 poäng. Till hjälp för att skilja mellan de tre olika nivåerna av testpersonens prestation, använd dig av följande:

Bedömning för poängsättning	Knuten/öppen hand alt. rörelse	Antal misstag	Upprätt-hållande/flyt	Förmåga till självrättelse	Gradvis förbättring	Synkronisering
Korrekt	Gott utförande av de alternerande handrörelserna, med få avbrott eller få felaktiga variationer	Minimala	Gott	God	Påtagligt uppenbart	God eller väldigt liten brist på synkronisering
Delvis korrekt	Uppenbara avbrott och felaktiga variationer	Märkbara	Vissa försök	Vissa försök	Viss indikation	Noterbar brist på synkronisering
Inkorrekt	Knappt förmögen till att utföra de alternerande handrörelserna p.g.a. många avbrott och felaktiga variationer	Många	Lågt eller inget	Ingen	Väldigt liten/ingen	Liten eller ingen synkronisering

Korrekt

En testperson som utför uppgiften korrekt visar tecken på intakt inläring och är förmögen att kopiera rörelserna "knuten hand i vertikal position" och "handflatan ned".

Testpersonens utförande av uppgiften förbättras vartefter tills personen kan utföra övningen med endast ett fåtal misstag. Testpersonen bör demonstrera förmåga till självrättelse och successiv förbättring under loppet av övningen och endast ha en knapp brist i synkroniseringen mellan händerna.

Delvis korrekt

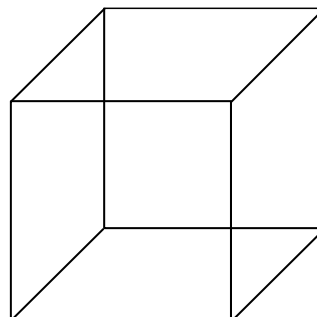
En testperson vars respons är delvis korrekt kommer att ha märkbara svårigheter under testet, t.ex. ibland lägga handflatan uppåt istället för nedåt, ibland lägga handflatan uppåt istället för att knyta handen eller knyta handen i horisontell position. Personen kan behöva stanna upp ibland för att rätta sig. Även om testpersonen är oförmögna att utföra uppgiften perfekt, finns det viss indikation på att personen lärt sig övningen, till exempel gör personen vissa försök till självrättning och visar tecken på försök till att bibehålla flödet av handrörelserna. Det kan också finnas en noterbar brist i synkroniseringen mellan händerna.

Inkorrekt

En testperson som inte klarar av uppgiften visar väldigt liten, eller ingen förmåga till att förstå och utföra uppgiften. Det blir flera fel, väldigt små eller inga tecken på förbättring under uppgiftens gång, oförmåga till självrättelse, lågt bibehållande av rörelserna, uppenbar oförmåga att efterlikna korrekta handpositioner samt att fullfölja alternerande handrörelser med någon form av synkronisering. En testperson som presterar undermåligt kanske inte kan knyta handen, eller skilja mellan om handflatan skall vara uppåt eller nedåt. Personen kanske inte kan alternera rörelserna mellan händerna, och kan vara oförmögen att använda båda händerna samtidigt.

UPPGIFT 4 – TECKNANDE

Visuokonstruktion, kubritning

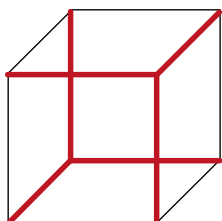

4. "Var snäll och rita denna bild exakt så som den ser ut för dig" (visa kuben).
(Korrekt = 1, Inkorrekt = 0)

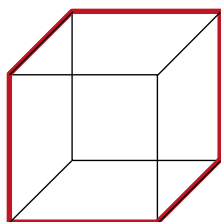
Poäng

1. Har testpersonen ritat bilden baserat på en kvadrat? 1

2. Finns alla inre linjer med i testpersonens teckning? 1

3. Finns alla yttre linjer med i testpersonens teckning? 1

.../3

Instruktioner

- Denna uppgift ger maximalt 3 poäng.
- Visa testpersonen en bild på kuben.
- Se till att testpersonen kan se bilden ordentligt (se till att testpersonen använder glasögon vid behov).
- Be testpersonen att teckna kubens så bra som möjligt.

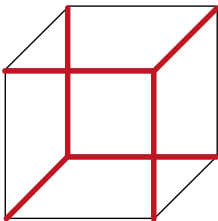
Poängsättning

Har testpersonen ritat en bild baserat på en kvadrat? (dvs. det finns en kvadrat någonstans i teckningen).

JA / NEJ

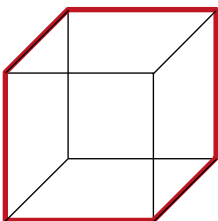
Finns alla inre linjer (dvs. de markerade linjerna i bilden nedan) med i testpersonens teckning?

JA / NEJ

Finns alla yttre linjer (dvs. de markerade linjerna i bilden nedan) med i testpersonens teckning?

JA / NEJ

UPPGIFT 5 – OMDÖME

Omdöme – att gå över gatan

5. "Tänk dig att du står på ena sidan av en mycket trafikerad gata. Det finns inget övergångsställe och inga trafikljus. Berätta hur du skulle göra för att ta dig över till andra sidan av gatan på ett säkert sätt". (Om testpersonen inte ger ett fullständigt svar på båda delfrågorna ställ hjälpfrågan: "Är det något mer du skulle kunna göra?").

Anteckna exakt vad testpersonen säger och ringa in alla svar på hjälpfrågan.

.....

.....

Poäng

Uppgav testpersonen att personen skulle titta efter trafik? 2
(JA = 2p JA efter hjälpfråga = 1p NEJ = 0p)

Uppgav testpersonen några ytterligare säkerhetsåtgärder? 2
(JA = 2p JA efter hjälpfråga = 1p NEJ = 0p)

.../4

Instruktioner

- Om testpersonen inte ger någon respons till frågan, eller säger "jag vet inte", repetera frågan endast en gång.
- Förutom när testpersonen svarar på båda delarna (titta efter trafik och vidta säkerhetsåtgärd) av frågan vid första försöket, använd alltid förslaget **"är det något mer du skulle kunna göra?"**. Detta är för att få ett så fullständigt svar som möjligt från testpersonen.
- Använd enbart hjälpfrågan **"är det något mer du skulle kunna göra?"**, ge inga andra förslag.
- Anteckna testpersonens svar på frågan.
- Ringa in testpersonens svar om de fick hjälp från testledaren och poängsätt i enlighet med det (1p).
- Om testpersonen säger att de inte ensamma går över gatan (t.ex. om testpersonen de sitter i rullstol, eller har kraftigt nedsatt syn), modifiera frågan enligt följande:
"Vad skulle en person (t.ex. ett barn/ditt barnbarn) som vill gå över gatan behöva göra för att komma över på ett säkert sätt?"

Poängsättning

Denna uppgift kan totalt ge maximalt 4 poäng. För att få 4 poäng krävs att båda delarna finns med i svaret.

1. Titta efter trafik

2. Vidta ytterligare säkerhetsåtgärd

Delsvar 1 och delsvär 2 kan var och en ge maximalt 2 poäng.

Fullständigt korrekt delsvär ger 2 poäng. Korrekt delsvär efter hjälpfrågan ger 1 poäng, inkorrekt delsvär ger 0 poäng.

Exempel svar 1, **titta efter trafik**:

Sa testpersonen att de skulle titta efter trafik?

JA = 2 p

JA, efter hjälpfrågan = 1 p

NEJ = 0 p

Exempel på korrekt svar	Exempel på inkorrekt svar
Jag skulle titta efter trafik.	Gå över.
Titta åt vänster och höger.	Ta upp handen så att trafikanterna vet att jag vill korsa gatan.
Titta efter bilar.	Gå till hörnet och gå över gatan.
Titta om det är fritt.	Vinka till bilarna så att de kan se mig.
Gå över när det inte kommer någon trafik.	Jag skulle inte korsa gatan.

Exempel svar 2, **vidta ytterligare säkerhetsåtgärd**:

Gjorde testpersonen någon ytterligare säkerhetsåtgärd?

JA = 2 p

JA, efter hjälpfrågan = 1 p

NEJ = 0 p

Exempel på korrekt svar	Exempel på inkorrekt svar
Gå till mitten av gatan och titta igen för att vara säker på att det inte kommer några bilar innan jag går över andra körfältet.	Springa över så snabbt jag kan.
Fortsätta titta efter trafik medan jag korsar gatan.	Gå över när det blir grönt vid övergångsstället.
Gå över fort utan att springa.	Gå på övergångsstället.
Vara försiktig.	Titta ned i marken och gå.
Vänta tills jag kan korsa gatan med andra människor.	
Be om hjälp.	

Exempel för poängsättning

Exempel 1

Testledaren ställer hela frågan enligt instruktion.

Testpersonen: "Jag vet inte."

Testledaren: repeterar frågan.

Testpersonen: "Jag skulle titta efter bilar."

Testledaren: "Är det något mer du skulle kunna göra?"

Testperson: "Jag kan inte komma att tänka på något annat än att jag ska vara försiktig."

Detta svar skulle generera 3 poäng av maximalt 4 poäng. Detta för att testpersonen sa att personen skulle titta efter bilar (2 poäng) och när testledaren gav hjälpfrågan (cirkeln indikerar svar efter hjälpfrågan) sa testpersonen att personen skulle vara försiktig (1 poäng). $2+1=3$.

Exempel 2

Testledaren ställer hela frågan enligt instruktion.

Testpersonen: "Jag skulle gå över."

Testledaren: "Är det något mer du skulle kunna göra?"

Testpersonen: "Titta efter bilar."

Detta svar skulle generera 1 poäng av maximalt 4 poäng. Detta för att den första delen av svaret "Jag skulle gå över" är inkorrekt (0 poäng) och den andra delen av svaret är korrekt angiven efter att hjälpfrågan ställts (cirkeln indikerar svar efter hjälpfrågan) (1 poäng). $0+1=1$.

Exempel 3

Testledaren ställer hela frågan enligt instruktion.

Testpersonen: "Jag skulle ta upp handen så att trafiken vet att jag vill gå över gatan och sen gå till mitten av gatan innan jag går över andra körfältet".

Detta svar skulle generera 2 poäng av maximalt 4 poäng eftersom den första delen av svaret är inkorrekt (0 poäng) och den andra delen av svaret "gå till mitten av gatan innan jag går över andra körfältet" är korrekt (2 poäng). $0 + 2 = 2$.

UPPGIFT 1 – MINNE

Minne - återgivning

1. "Tänk dig nu att vi precis har kommit till affären. Kan du komma ihåg listan på de varor som vi behöver köpa?". Om testpersonen inte kan återge något från inköpslistan, ge en ledtråd och säg: **"Den första var te."**

Poäng

Testpersonen får 2 poäng per vara de själva kommer ihåg.

Ringa in "te" om du använde det som ledtråd och ge 0 poäng för den varan.

Te	...2
Matolja	...2
Ägg	...2
Tvål	...2

.../8

Instruktioner

- Be testpersonen att återge de 4 varorna på inköpslistan.
- Om testpersonen efter 20-30 sekunder inte kan komma ihåg att de lärt sig någon lista, eller några av varorna på listan, ge en ledtråd och säg: "den första var te" och ringa sedan in "te" för att indikera att testpersonen fick den varan som ledtråd. Testpersonen får därmed inga poäng för "te".
- Säga endast "**den första var te**" om testpersonen inte minns några av matvarorna på listan.
- Ge inte några fler ledtrådar i denna uppgift (t.ex. om testpersonen säger "matolja", men inte kan komma ihåg de andra varorna på inköpslistan).

Poängsättning

Minnesåtergivning kan ge maximalt 8 poäng.

- Testpersonen får antingen 0 eller 2 poäng för varje vara på inköpslistan. Ingen annan poängsättning ges.
- Om "te" användes som ledtråd kan testpersonen få maximalt 6 poäng för denna uppgift.
- Ge full poäng om testpersonen säger "matolja" liksom "olja".

UPPGIFT 6 – SPRÅK

Språk – benämning av djur

6. "Jag kommer att ta tid i en minut. Under den minuten skulle jag vilja att du nämner så många olika djur som du kan komma på."

(Upprepa instruktionen om det behövs). Denna uppgift kan ge maximalt 8 poäng. Om testpersonen namnger 8 olika djur på kortare tid än en minut finns det inget behov att fortsätta med uppgiften.

1

2

3

4

5

6

7

8

.../8

Instruktioner

Denna uppgift kan ge maximalt 8 poäng.

- Testpersonen får inte mer än 1 minut på sig för denna uppgift – se till att det är uppenbart för testpersonen när tiden startar, t.ex. "när jag säger NU, ska du börja säga olika djur. Bekymra dig inte över att vi ska hinna skriva ned dem, utan säg djuren så fort du kan".
- Om tolk används vid testningen, se till att tolken också förstår instruktionerna och antingen tolkar simultant eller skriver ner orden vartefter för att översätta dem senare.

Poängsättning

Om testpersonen säger t.ex. "stor häst" och "liten häst", skriv ned dem som två separata djur. Vid bedömningen, fråga tolken om de två orden representerar olika djur i testpersonens språk. Om inte, får testpersonen endast 1 poäng. Men om testpersonen säger "häst" och "föl" ger det 2 p, eftersom det är 2 olika benämningar för djur. Det som avgör poängsättningen är om de använda orden "stor häst" och "liten häst" är korrekta benämningar i det talade språket. Detta får man be tolken förtydliga för testledaren i efterhand. Det är viktigt att skilja mellan perseveration och repetition av samma djurnamn samt lingvistiska egenheter i olika språk som konceptualiserar/beskriver djur på olika sätt.

Sammanställning av poäng

Addera poängen för alla uppgifter. Den maximala poängen är 30.

Ett resultat under 25 poäng, indikerar misstanke om en möjlig kognitiv sjukdom och bör utredas vidare.

Det är många faktorer som påverkar testresultatet förutom kognitiva förmågan, såsom i viss omfattning skolgång samt tolkningens kvalitet. Därför bör bedömningen av om kognitiv svikt föreligger eller ej, inte enbart grunda sig på testresultatets totalpoäng.